

KARTA PRACY · L3

Wielkie wyzwania, wspólne rozwiązania

Dział VII · wymaganie P3 · „Czy 17 celów może zmienić świat — i co ja z tym mam wspólnego?”

WARIANT: BAZOWY

Imię i nazwisko: Klasa: Data:

Twój cel

- Wymieniam problemy globalne i znam Agendę 2030 (17 Celów Zrównoważonego Rozwoju).
- Łączę Cel globalny z działaniem lokalnym (glokalność) i weryfikuję dane.

Jak pracujecie: w grupie opracowujecie JEDNĄ stację, potem słuchacie pozostałych i uzupełniacie notatki.

Stacja 1 · Czym jest Agenda 2030

Dane (nie zmieniaj — analizuj):

- Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 25.09.2015 r. — **17 Celów, 169 zadań, 231 wskaźników.** (ONZ)
- Zasada „5P”: ludzie, planeta, dobrobyt, pokój, partnerstwo. (ONZ)
- Cele są niepodzielne — realizacja jednego wpływa na inne (np. edukacja ↔ ubóstwo ↔ klimat).

Na czym polega problem/zależność:

Dlaczego potrzebna jest współpraca międzynarodowa:

Skutek dla ludzi:

Działanie lokalne / u mnie w życiu:

Stacja 2 · Świat: jak nam idzie

Dane (nie zmieniaj — analizuj):

- **35%** zadań na ścieżce realizacji; **18%** w regresie (2025). (UN DESA) *(dane 2025/2026)*
- Roczna luka finansowa na realizację Celów: **~4 bln USD.** (UN DESA / PIE) *(dane 2025/2026)*
- Oficjalna pomoc rozwojowa krajów DAC: **0,26% DNB (2025)** wobec celu 0,7% — spadek z 0,34% w 2024. (OECD, 2026) *(dane 2025/2026)*

Na czym polega problem/zależność:

Dlaczego potrzebna jest współpraca międzynarodowa:

Skutek dla ludzi:

Działanie lokalne / u mnie w życiu:

Stacja 3 · Polska w rankingu Celów

Dane (nie zmieniaj — analizuj):

- Sustainable Development Report 2026: Polska **11. miejsce (82,07 pkt)** na 167 krajów (w 2025 r.: 9. miejsce). (SDSN, SDR 2026) *(dane 2025/2026)*
- Wysoka pozycja maskuje „lukę wdrożeniową”: mocne wskaźniki instytucjonalne, słabsze środowiskowe. (GUS / SDSN, 2026)
- Najlepiej: Cel 1 (koniec ubóstwa), Cel 4 (edukacja); najslabiej: Cel 7 (energia), Cel 13 (klimat). (GUS / SDSN, 2025–2026)

Na czym polega problem/zależność:

Dlaczego potrzebna jest współpraca międzynarodowa:

Skutek dla ludzi:

Działanie lokalne / u mnie w życiu:

Stacja 4 · Od globalnego do lokalnego

Dane (nie zmieniaj — analizuj):

- Zrównoważony rozwój ma w Polsce rangę konstytucyjną — art. 5 Konstytucji RP.
- Monitoring prowadzi GUS (portal sdg.gov.pl); Polska złożyła przeglądy krajowe (VNR) w 2018 i 2023 r. (GUS / ONZ)
- Cele realizują też samorządy, szkoły i obywatele — od segregacji odpadów po lokalne konsultacje.

Na czym polega problem/zależność:

Dlaczego potrzebna jest współpraca międzynarodowa:

Skutek dla ludzi:

Działanie lokalne / u mnie w życiu:

Synteza — uzupełnij

Wybierz jeden Cel Zrównoważonego Rozwoju i rozłóż go na trzy poziomy.

Cel / problem globalny	Działanie na poziomie państw	Co mogę zrobić lokalnie

Wyjściówka

1. Wskaż jeden problem globalny i wyjaśnij, dlaczego jego rozwiązanie wymaga współpracy międzynarodowej.

2. Podaj jeden Cel Zrównoważonego Rozwoju i jedno działanie lokalne, które możesz z nim powiązać.

3. Podaj jedną liczbę z lekcji, którą warto zweryfikować, i napisz gdzie to sprawdzisz.

[QR] Źródła danych do samodzielnej weryfikacji — zeskanuj kod (do wstawienia).

KARTA PRACY · L3

Wielkie wyzwania, wspólne rozwiązania

Dział VII · wymaganie P3 · „Czy 17 celów może zmienić świat — i co ja z tym mam wspólnego?”

WARIANT: Z RUSZTOWANIEM

Imię i nazwisko: Klasa: Data:

Słowniczek

- **Zrównoważony rozwój** — rozwój, który zaspokaja potrzeby dziś, nie szkodząc przyszłym pokoleniom.
- **Agenda 2030** — przyjęty przez ONZ w 2015 r. plan z 17 Celami do 2030 r.
- **Wskaźnik** — liczba, którą mierzy się postęp (np. odsetek osób z dostępem do czystej wody).
- **Glokalność** — „globalne w moim życiu” — jak wielka sprawa dotyka mnie i mojej okolicy.

Przykład wypełnienia (Stacja 1)

Problem: brak czystej i taniej energii (Cel 7) — Polska wypada tu słabo.**Współpraca:** transformacja energetyczna wymaga wspólnych zasad i finansowania w UE.**Skutek:** od miksu energetycznego zależą ceny prądu i jakość powietrza.**Lokalnie:** oszczędzanie energii w szkole, panele na dachu, konsultacje o smogu.

Stacja 1 · Czym jest Agenda 2030

Dane (nie zmieniaj — analizuj):

- Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 25.09.2015 r. — **17 Celów, 169 zadań, 231 wskaźników.** (ONZ)
- Zasada „5P”: ludzie, planeta, dobrobyt, pokój, partnerstwo. (ONZ)
- Cele są niepodzielne — realizacja jednego wpływa na inne (np. edukacja ↔ ubóstwo ↔ klimat).

Uzupełnij zdanie:

Agenda 2030 to plan z Celami przyjęty przez ONZ w roku

*Pytania pomocnicze: Ile jest Celów? Kto i kiedy je przyjął? Po co mierzy się wskaźniki?***Skutek + działanie / „u mnie w życiu”:**

Stacja 2 · Świat: jak nam idzie

Dane (nie zmieniaj — analizuj):

- **35%** zadań na ścieżce realizacji; **18%** w regresie (2025). (UN DESA) (dane 2025/2026)
- Roczna luka finansowa na realizację Celów: **~4 bln USD.** (UN DESA / PIE) (dane 2025/2026)
- Oficjalna pomoc rozwojowa krajów DAC: **0,26% DNB (2025)** wobec celu 0,7% — spadek z 0,34% w 2024. (OECD, 2026) (dane 2025/2026)

Uzupełnij zdanie:

Na świecie pomyślnie realizuje się tylko ok.% zadań, a roczna luka finansowa to ok. bln USD.

Pytania pomocnicze: Dlaczego postęp jest wolny? Czego brakuje najbardziej?

Skutek + działanie / „u mnie w życiu”:

Stacja 3 · Polska w rankingu Celów

Dane (nie zmieniaj — analizuj):

- Sustainable Development Report 2026: Polska **11. miejsce (82,07 pkt)** na 167 krajów (w 2025 r.: 9. miejsce). (SDSN, SDR 2026) *(dane 2025/2026)*
- Wysoka pozycja maskuje „lukę wdrożeniową”: mocne wskaźniki instytucjonalne, słabsze środowiskowe. (GUS / SDSN, 2026)
- Najlepiej: Cel 1 (koniec ubóstwa), Cel 4 (edukacja); najslabiej: Cel 7 (energia), Cel 13 (klimat). (GUS / SDSN, 2025–2026)

Uzupełnij zdanie:

Polska zajmuje miejsce w rankingu Celów (wynik%); najslabiej wypada w Celach i

Pytania pomocnicze: Czy wysokie miejsce oznacza brak problemów? Które Cele są słabe i dlaczego?

Skutek + działanie / „u mnie w życiu”:

Stacja 4 · Od globalnego do lokalnego

Dane (nie zmieniaj — analizuj):

- Zrównoważony rozwój ma w Polsce rangę konstytucyjną — art. 5 Konstytucji RP.
- Monitoring prowadzi GUS (portal sdg.gov.pl); Polska złożyła przeglądy krajowe (VNR) w 2018 i 2023 r. (GUS / ONZ)
- Cele realizują też samorządy, szkoły i obywatele — od segregacji odpadów po lokalne konsultacje.

Uzupełnij zdanie:

Zrównoważony rozwój ma w Polsce rangę konstytucyjną — art. Konstytucji RP; monitoruje go

Pytania pomocnicze: Kto realizuje Cele oprócz rządu? Co możesz zrobić Ty?

Skutek + działanie / „u mnie w życiu”:

Synteza — uzupełnij

Wybierz jeden Cel Zrównoważonego Rozwoju i rozłóż go na trzy poziomy.

Cel / problem globalny	Działanie na poziomie państw	Co mogę zrobić lokalnie

Wyjściówka

Dokończ zdanie:

Najważniejszy problem globalny to dla mnie, bo

Jedna liczba, którą chcę zweryfikować, to — sprawdzę ją w:

[QR] Źródła danych do samodzielnej weryfikacji — zeskanuj kod (do wstawienia).

KARTA PRACY · L3

Wielkie wyzwania, wspólne rozwiązania

Dział VII · wymaganie P3 · „Czy 17 celów może zmienić świat — i co ja z tym mam wspólnego?”

WARIANT: ROZSZERZONY

Imię i nazwisko: Klasa: Data:

Zadanie 1. Najsłabsze Cele Polski

Polska wypada najsłabiej w Celu 7 (czysta energia) i Celu 13 (klimat). Wypisz przyczyny i skutki oraz oceń, co można zmienić.

Cel 7 — czysta energia	Cel 13 — klimat
przyczyna: wysoki udział węgla w miksie...	przyczyna: emisje i rosnące koszty ekstremów...

Twoja ocena — który Cel łatwiej poprawić i dlaczego (bez „jedynej słusznej” odpowiedzi):

Zadanie 2. Zaprojektuj działanie lokalne

Wybierz jeden Cel i zaproponuj realne działanie w Twojej szkole lub okolicy. Oceń też jego ograniczenia.

Cel i działanie:

Ograniczenia / ryzyka:

Zadanie 3. Weryfikacja rankingu

Pozycja Polski w rankingu Celów to dana zmienna (odczyt 2026). Zaplanuj weryfikację.

Co sprawdzam	Gdzie i jak (instytucja, rok)

Refleksja: dlaczego ranking to dopiero początek analizy, a nie ostateczna ocena?

[QR] Źródła danych do samodzielnej weryfikacji — zeskanuj kod (do wstawienia).